

PSYCHICKÁ TEORIE RELATIVITY

aneb

NENECHCE SE ŠIDIT

DAVID GRUBER

PSYCHICKÁ TEORIE RELATIVITY

aneb

Nenechte se šidit

TATO E-KNIHA VZNIKALA NEJEN MNOHO DNÍ, ALE I MNOHO NOCÍ

Ano, nocí, ač se to nezdá logické. Řada mých nocí měla průběh takový, že jsem se vzbudil, přišel na dobrou tvůrčí myšlenku, zapsal jsem si ji na papírek – a během denního psaní e-knihy včlenil do jejího textu.

Často ovšem stačilo vštípit si onu myšlenku do nejbližší volné škatulky mé stočlenné **paměťové asociační listiny**. Do kreativního vysoce účinného nástroje, který jsem sestavil už v polovině 80. let a od té doby s výhodou používám. Eldorádem kreativních myšlenek je totiž noční nebo ranní probuzení. A následný stav mezi tvrdým spánkem a úplným bděním, tedy stav na hladině alfa. Během spánku je vědomí vypnuto, avšak podvědomí bdí – a řeší problémy uplynulého dne. Toto řešení má někdy podobu snů – své o tom věděl náš chytrý a slavný rodák Sigmund Freud. Často to řešení však má podobu skvělého nápadu – něčeho velmi užitečného pro lidi, co ovšem nevygooglujete. Protože je to kreativní, protože to zbytek lidstva prostě ještě nezná, protože to ještě nikdo na světě nepublikoval.

Tyto kreativní nápady jsou velmi prchavé; nezachytíte je ihned – a jsou rychle překryty vašimi dalšími myšlenkami a nenávratně ztraceny. Bez technik papírku u postele, bez technik paměťové asociační listiny jste nahraní. Devadesát pět procent lidí tyto techniky duševní práce nepoužívá, a tak většinu těch myšlenkových pokladů

zapomene. Já je ovšem raději shromažďuji – a tímto vám je nabízím a předávám.

Vřele vám také doporučuji **paměťovou asociační listinu** ovládnout. Nastudovat ji, naučit se být v jejím každodenním používání zblhlí. Najdete ji například v mé audioknize **Tajemství zázračné paměti**. A budete myšlenkově neustále o pořádný krok před drtivou většinou ostatních.

Ale teď pojďme zpět k tématu této e-knihy.

PODĚKOVÁNÍ

Když jsem své nové poznatky a objevy z oboru rozvoje osobnosti vymýšlel, zkoumal, ověřoval... a když několik let po jejich rozšíření a zpřístupnění nejširší veřejnosti v celé naší zemi nastala možnost srovnání se zahraničím, byl jsem samozřejmě zvědav, jak toto mé know-how u mých žáků a čtenářů obstojí. A to právě ve srovnání s poznatky zahraničními, zejména s poznatky z USA, kde mají dlouhou tradici. Sám jsem si srovnávat netroufal; a také – můj osobní názor jen tak z hlavy by nebyl objektivní.

Jak však šel čas a jak se na veřejnosti objevovaly mé články, časopisecké série, knihy a kurzy, rostl a sílil tok nezávislých zpětných vazeb od mých čtenářů a žáků. Do roku 1990 ty zpětné vazby vyzařovaly nadšení čisté, po roce 1990 pak přibýlo nadšení srovnávací s oním často tak nekriticky zbožňovaným Západem. Jsem velmi vděčný všem těm pisatelům papírových dopisů a později e-mailů, recenzentům svých knih, že moje vědění považují za jednoduché a zároveň dokonalé, oproti zahraniční „dojmologii“ převedené na vědeckou úroveň, že jen blázen by se zbavoval knihy, kde to moje vědění je, že je mnohonásobně více trefné a praktičtější, že mezi jména špičkových amerických guru a Davida Grubera by pisatel dopisu dal znaménko $\leq$, přičemž to „větší“ platí pro Davida Grubera...

Viz též koláž z dopisů v závěru této e-knihy. Vyobrazení 2.

Ty lidi k sepsání těch dopisů a k vyjádření těchto nezávislých přesvědčení nikdo ani náznakem nepřemlouval, vedlo je jen jejich

vlastní spontánní nadšení. A také jejich reálný úspěch, který se tím nadšením potencoval a vyvolával další nadšení – v pozitivní spirále. Šlo o zvládání náročného studia, o praktický postup v kariéře a mnoho dalších situací až po každodenní rutinní komunikační výzvy. Jsem rád a vděčen svému životnímu osudu, že mi dal možnost dopomoci mnoha slušným schopným lidem k úspěchu.

Hodlám v této službě pokračovat i nadále.

PSYCHICKÁ TEORIE RELATIVITY

Psychická teorie relativity je mnohem snadnější, užitečnější a zábavnější záležitost, než by se někomu mohlo podle názvu zdát. Kdo ji zná, ten ji rád používá doslova v každodenním životě mezi lidmi, v každodenní komunikaci. Kdo ji zná, ten je mnohem vzdělanější a v běžném životě šikovnější a úspěšnější než ten, kdo ji nezná. Kdo ji zná, ten se mj. nenechá šidit politiky, ekonomy, reklamou, mediální masáží s prvky manipulace...

Poznejte ji tedy.

Psychická teorie relativity vysvětluje mnohé mezilidské jevy komunikační, společenské, politické, ekonomické, manažerské, obchodní a marketingové, vztahové, rodinné, motivační a další nově a moderněji, než tomu bylo před jejím objevením se. Vysvětluje je také stručněji a zároveň snadněji na pochopení. Mnozí moji žáci jsou toho názoru, že psychická teorie relativity **je stejně významná jako ta Einsteinova fyzikální teorie relativity**. Psalo se o tom i v mainstreamu v nákladu kolem čtyř set tisíc výtisků – a to ještě v době předinternetové, kdy platilo: „Co je v tištěných papírových mainstreamových novinách, to ví každý. O tom celá země mluví.“ Koláž s výstřížkem z těch mainstreamových novin snadno najdete dále v této knize.

Psychická teorie relativity má oproti své fyzikální sestře jednu nespornou výhodu: Netýká se jen jedné úzce specializované profese fyziků, ale týká se každodenního života každého z nás.

FYZIKÁLNÍ A PSYCHICKÁ TEORIE RELATIVITY

Jak vlastně vznikl odborný termín „**psychická teorie relativity**“?

Jak asi tušíte, moje inspirace byla v Einsteinově **fyzikální teorii relativity**. Ta Einsteinova fyzikální teorie je citelně složitější, velmi náročná na vytvoření. Tak náročná, že je určitě na Nobelovu cenu za fyziku, i když Albert Einstein dostal Nobelovu cenu shodou organizačních náhod za jiný fyzikální jev.

Fyzikální teorie relativity je nejen extrémně náročná na vytvoření, vymyšlení, objevení, ale nebývá ani považována za snadnou na pochopení. Ukážeme si, že ten pocit nesnadnosti pochopení může být **jen předsudek**. Jen malá sebedůvěra těch, kteří se ji nepokusili pochopit. Nebo malý vysvětlovací um těch, kteří ji měli širokým masám vysvětlit. Nebo trochu od obojího.

Pokusím se zde nyní tu fyzikální teorii relativity přiblížit i běžnému čtenáři. Nevyhnu se při tom citelnému zjednodušení, ale věřím, že bude ještě únosné i pro fyziky specialisty. A zároveň pochopitelné i pro humanitní typy.

Kdo by se však toho výkladu fyzikální teorie relativity přes moje uklidňování bál nebo se mu prostě do ní ponořovat nechtělo, tomu v krajním případě stačí přečíst si závěr kapitoly o ní – krátký text v rámečku. Ale – ještě jednou – nebojte se. Pokud jste spíše humanitní typ, máte zde možná první a poslední příležitost do této skvělé pasáže fyziky slušně proniknout – a ve společnosti se třeba k překvapení svých známých pak tím proniknutím blýsknout ☺.

FYZIKÁLNÍ TEORIE RELATIVITY

Einstein dal vzniknout dvěma jejím částem – speciální teorii relativity a poté obecné teorii relativity. Nějak to do detailu pitvat a rozlišovat pro nás však v tuto chvíli není podstatné.

Relativno je opakem absolutna

Pro nás je podstatné společné slovo „relativita“. Jevy kolem nás jsou prostě **relativní i** v těch případech, kdy se po celou historii lidstva (až do Einsteina) jevily být **jednoznačně absolutní**. Například mechanický pohyb nebo mechanický klid. Lidstvo dlouho věřilo, že povrch naší země je v absolutním klidu. Pak přišli chytrí přemýšliví kreativní lidé jako Mikuláš Koperník, Galileo Galilei – a že prý se s námi všemi celá zeměkoule točí. A ne dost na tom, navíc ještě uhání po téměř kruhové oběžné dráze kolem Slunce.

Vývoj jim dal za pravdu.

Poznámka: Když kdysi ty objevy Koperníka, Galileiho apod. byly nové, tak ty objevitele měli za blázný. A jejich učení za nepotřebné. Ba za nebezpečné, protože to ohrožovalo sobecké hamižné zájmy katolické církve, tehdy mocné a pohádkově bohaté. Koperník byl vůči možné hrozbě ze strany církve natolik obezřetný, že své

pojednání **O pohybu těles nebeských** pro jistotu zveřejnil až krátce před svou smrtí. Co už mi teď můžou udělat... asi si říkal.

Můj objev psychické teorie relativity a jiných multimetod je také relativně nový. Na školách se zatím masově nevyučuje. A jsme tedy ve fázi, kdy spousta lidí (řekl bych většina řadového obyvatelstva) jej ignoruje. Nebo podceňuje. Takoví lidé mávnou rukou, že to je „jistě nějaká blbost“; že to nepotřebují znát. Je to vlastně pro mne čest, být některými lidmi zneuznán obdobně jako kdysi Koperník.

Psychická teorie relativity je **psychovzorec** neboli **multimetoda**. Tedy – jeden z mnoha, jedna z mnohých. Ovšem patří k těm nejzákladnějším, nejdůležitějším pro každodenní praxi.

Psychickou teorií relativity a dalšími multimetodami já ovšem také ohrožuji některé mocné zájmové skupiny. Tak jako existuje například „lobby solárních baronů“, tak i já jsem se setkal a narazil na řadu skupin „vzdělávacích baronů“. Extrémně masově rozšířené tržní vzdělávání v měkkých dovednostech neboli v soft skills (*což jsou vlastně podle mne znehodnocené moje techniky duševní práce, znehodnocená moje věda beneopedie (1)*) přinášelo v době vzniku tohoto textu jen v České republice několika desítkám tisíc samostatných i zaměstnaných jednotlivých lektorů, školitelů, koučů i větších vzdělávacích společností obraty celkově v řádu desítek miliard korun (!) každý rok.

V jejich případě, tedy v případě těch, kteří v této oblasti vzdělávání a poradenství začali tržně působit až po roce 1989, jde ovšem podle nejen mého přesvědčení o již překonané **vzdělávání podle metod**.

Tedy – jde podle mne o něco jako středověký **geocentrický** světový názor (že Země je středem vesmíru a kolem ní obíhají Slunce a hvězdy). Čest výjimkám – ale tisíce našich lektorů a koučů toho metodického stylu nemají podle mne zájem upřímně a pravdivě dávat najevo, že jsou už překonaní, zastaralí. Kdo z nich by toužil o ty své zisky přijít, kdyby se zákazníkům masově ukázalo, že jejich jednotlivé metody jsou dnes již zastaralé, pro lidi málo efektivní? Že jednotlivé metody patří někam do muzea a že budoucnost je v multimetodách?

EINSTEINOVA FYZIKÁLNÍ TEORIE RELATIVITY

Ted' pojďme k Einsteinově fyzikální teorii relativity. I když Albertovi už nehrozilo upálení na hranici, také si s přechytrnými sebevědomými kritizujícími hlupáky užil své. Svědčí o tom, jeho výrok, že **jsou pouze dvě nekonečné věci – vesmír a lidská hloupost; ale že u té první z nich si není tak zcela jist.** Vydržte, prosím, pozorně číst a promýšlet následující kapitolku. V ní se sem tam dokonce objeví i nějaký ten matematický vzoreček. Ale nebojte, takto kapitolka je krátká, v nejstručnější možné míře – a pak už až do konce e-knihy to půjde chápat hladce, hravě, pohodově.

ZÁHADA RŮZNÉHO PLYNUTÍ ČASU

Einsteinovská relativita nabourala řadu dosavadních představ, považovaných za jistojisté a neměnné. Třeba to, že existuje **absolutní klid a absolutní pohyb**. To není pravda – obojí je jen **relativní**, vůči jinému tělesu. Když si kdekoliv na naší matičce Zemi poskočíte, tak se to dá popsat tak, že se na moment vzdalujete od Země, ale i tak, že se Země vzdaluje od vás.

Ještě sverepěji by v době do Einsteinových objevů každý prostý člověk, ba i každý odborník-fyzik, hájil myšlenku, že **čas běží všude stejně**, na všech místech světa a vesmíru, v jakkoliv rychle se pohybujícím autě, letadle, raketě, na planetě, v případě neklidné elementární částice. Vteřinu po vteřině, minutu po minutě, den po dni... rok po roce stále monotónně od minulosti přes přítomnost směrem k budoucnosti.

Není tomu tak. Ve **speciální teorii relativity** se praví: Pokud se dvě **soustavy** (zjednodušeně – dvě tělesa, dva lidé v nějakých dopravních prostředcích atp.) od sebe vzdalují rovnoměrným přímočarým pohybem, vnímají pozorovatelé z jedné soustavy hodiny jdoucí na druhé soustavě jako jdoucí pomaleji než ty jejich. A kdyby hypoteticky dokázali ty druhé hodiny neustále průběžně přesně sledovat, tak by to pomalejší obíhání hodinových ručiček po ciferníku v sousední soustavě mohli neustále i vidět.

A stejný pocit mají pozorovatelé z druhé soustavy o hodinách jsoucích a jdoucích v soustavě první, tj. v té naší. Ne tedy „logicky

očekávatelný“ pocit zrychlování našich hodin, ale kupodivu také pocit zpomalování našich hodin.

Časový úsek proběhlý v té **naší** soustavě označíme Δt .

(Čti „delta té“. Ten trojúhelníček, jedna z podob řeckého písmene delta, to je takový oblíbený znak matematiků a fyziků. Delta začíná na „d“. A na písmeno „d“ začíná též slovo „diference“, česky „rozdíl“. No a Δt pro fyziky, a teď i pro nás obyčejné lidi, znamená časový úsek od času počátečního po čas právě jsoucí, aktuální, po „current time“, jak říkají Angličané. Například jednoho krásného dne v 8 ráno začneme měřit čas, před obědem se podíváme na hodinky – a ejhle, je 11:30. Fyzik by vznešeně odborně řekl nebo napsal, že $\Delta t = 3.5$ hodiny.)

Časový úsek proběhlý v té **druhé**, vzdalující se soustavě označíme $\Delta t'$. (Čti „delta té s čárkou“.) Veličina v je rychlost vzájemného vzdalování se obou soustav; zde konstantní. Bereme to tak, že rychlost v je větší než nula a zároveň je menší než c . Musí být menší. Veličina c je totiž rychlost světla, ve vakuu vždy konstantní, vždy téměř přesně 300 000 km za sekundu.

Tedy ještě jednou: V naší soustavě uběhne časový úsek Δt . V té druhé soustavě uběhne časový úsek $\Delta t'$.

A dostáváme známou Einsteinovu rovnici pro tzv. **dilataci času**. Česky – pro tzv. roztažení času.

$$\Delta t = \frac{\Delta t'}{\sqrt{1 - \frac{v^2}{c^2}}}$$